

Hensyn til Valgmaaden. Den ærede Rigsdagsmand sagde, at vi skulde bygge videre paa det Grundprincip, vi allerede havde opstillet for Valgmaaden; men hvad er det for et Grundprincip, vi have? Vi have mange forskjellige Grundprinciper. Vi have saaledes det Grundprincip, at de $\frac{4}{5}$ af de mindre Bessattede vælge den mindre Halvdeel til Sogneforstanderskabet, medens $\frac{1}{5}$ af de høiest Bessattede vælger den større Halvdeel. Vi have for Kjøbstæderne det modsatte Valgprincip, idet $\frac{1}{5}$ af de høiest Bessattede vælger den mindre Halvdeel, og de $\frac{4}{5}$ vælge den større Halvdeel. Og nu Amtsraadene — hvorledes er Valgmaaden for Tiden dertil for Landbefolkningens Vedkommende? Den er saaledes, at de $\frac{4}{5}$ af de mindst Bessattede have en ganske Iken, ja, jeg kunde næsten sige, slet ingen Valgret. Vi maae nemlig vel betænke, at, idet $\frac{1}{5}$ af de høiest Bessattede har Ret til at vælge den større Halvdeel af Sogneforstanderskabets Medlemmer, er den derved istand til i hvert Sogneforstanderskab at indsatte en Majoritet. Hvert Sogneforstanderskab vælger nu een Delegeret til at vælge den større Halvdeel af Amtsraadet, og denne bliver saaledes indirecete valgt af de høiest Bessattede i Communen; den anden Deel af Amtsraadet bestaaer udelukkende af de høiest Bessattede. Jeg troer, at denne uheldige Opstilling af høiest og lavest Bessattede er netop det, der har foraarsaget den Frygt, som man har omtalt er tilstede, saavel i Kjøbstæderne som paa Landet, for det foreliggende Lovudkast. Jeg er ganske enig med de ærede Talere, som sige, at Kjøbstad og Land have fælles Interesse; derimod kan jeg ikke være enig med dem, som sige, at den Femtedeel, der har den privilegerede Valgret, har fælles Interesse med de $\frac{4}{5}$. Denne Femtedeel af de høiest Bessattede falder nemlig i Almindelighed sammen med de meest Formuende, medens derimod de $\frac{4}{5}$ falde sammen med de mindst Formuende. De Første see i de fleste Tilfælde hen til at faae fremmet, hvad der kan være sjønt og behageligt, medens de Andre see hen paa, hvad der er nyttigt og gavnligt. Her er altsaa to forskjellige Interesser, som jeg troer have en stor Betydning, og skulle vi derfor have denne Lov fremmet, maae vi ikke opstille tre forskellige Valgmaader, men derimod see at faae eet og det

samme Valgprincip for Kjøbstad og Land indsat i Loven. Jeg er ogsaa enig med de ærede Herrer, som sige, at Kjøbstaden skal vælge for sig selv, og i denne Henseende kan jeg navnlig slutte mig til den ærede Rigsdagsmand for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds (C. M. Jespersen), der ogsaa udtalte, at det ikke burde være Borgerrepræsentationen, der valgte Valgmændene, men derimod Bælgerne selv. Den samme Anskuelse vil jeg ogsaa gjøre gjældende for Landets Vedkommende, saaledes at det ogsaa der bliver Bælgerne, og ikke Sogneforstanderskabet, der vælge Valgmændene. Derved troer jeg, at man vilde faae en heldigere Valgmaade end den, der nu for Tiden er tilstede. Valgmaaden er for mig det vigtigste Moment, og naar man kunde komme ind paa en anden Ordning af dette Forhold, vilde jeg kunne stemme for Lovudkastet, skjøndt der er enkelte Punkter deri, mod hvilke jeg kunde have Meget at indvende. Det, som falder mig meest i Sinene, er især § 6, hvor de fælles Udgifter nævnes, der skulle udredes af Kjøbstad og Land efter Hartkornets Størrelse, og deriblandt ere alle Udgifter til de mindre Landeveie. Der er af flere Talere gjort opmærksom paa den store Betydning, som Landveies Anlæg og Vedligeholdelse har for Kjøbstadbeboerne; men hvis saa er, vil jeg dog spørge, om det da ikke ogsaa vilde være billigt og retfærdigt, naar Kjøbstadbeboerne virkelig have saa stor Interesse af Landveienes Vedligeholdelse, at de da ogsaa tage Deel i Udgifterne til dem efter Folkemængden? En anden Post i denne Paragraph, som ogsaa er falden mig i Sinene, er Udgifter i Anledning af Amtsreiser; disse troer jeg nemlig ere ligesaameget i Kjøbstædernes som i Landbefolkningens Interesse, og jeg kan derfor ikke see nogen Grund til, at Kjøbstæderne skulle deeltage i Udgifterne til dem alene i Forhold til deres Hartkorn og ikke efter deres Folkemængde, saaledes som det er bestemt om de i §§ 7 og 8 omhandlede Udgifter. — Der kunde maaskee ogsaa være Anledning til at tage under Overveieelse, om der ikke var enkelte af de i Udcastet nævnte Udgiftsposter, som burde overgaae fra Amtscommunerne til Staten, f. Ex. Udgifterne til Sandflugtens Dæmpning. Der forekommer mig nemlig at være et høist be-